

**VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ ĮSTAIGOS
VYRIAUSYBĖS ATSTOVAS PANEVĖŽIO IR UTENOS APSKRITYSE**

Budžetinė įstaiga, Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, mob. +370 609 54 703, +370 658 42 925, el. p. info@vaistaiga.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 305205389
Adresas korespondencijai: Respublikos g. 62, LT-35158 Panevėžys, mob. +370 609 54 669, +370 658 42 941, el. p. panevezys@vaistaiga.lt

Zarasų rajono savivaldybės tarybai

2024-12-09 Nr. TR3-13-(5.3E)

Kopija

Zarasų rajono savivaldybės meri

TEIKIMAS

**DĖL ZARASŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS ETIKOS KOMISIJOS VEIKLOS NUOSTATŲ,
PATVIRTINTŲ ZARASŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2023 M. GEGUŽĖS 25 D. SPRENDIMU
NR. T-78 „DĖL ZARASŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS ETIKOS KOMISIJOS SUDARYMO IR
KOMISIJOS VEIKLOS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“, 7, 13, 16 IR 17 PUNKTŲ**

Zarasų rajono savivaldybės taryba 2023 m. gegužės 25 d. priėmė sprendimą Nr. T-78 „Dėl Zarasų rajono savivaldybės tarybos etikos komisijos sudarymo ir komisijos veiklos nuostatų patvirtinimo“, kurio 3 punktu patvirtino Zarasų rajono savivaldybės tarybos etikos komisijos veiklos nuostatus (toliau – Nuostatai).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymu (toliau – Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymas) Vyriausybės atstovui suteiktais įgaliojimais, vykdant Zarasų rajono savivaldybės veiklos administracinę priežiūrą, nustatyta, kad atitinkamos Nuostatų nuostatos neatitinka aukštesnės galios teisės aktų.

Nuostatų 7 punkte nustatyta, kad „Komisijos pirmininko pavaduotoją mero siūlymu iš šios komisijos narių – Tarybos narių – skiria Taryba“, tuo tarpu, nuo 2024 m. birželio 20 d. galiojančios redakcijos Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – Vietos savivaldos įstatymas) 23 straipsnio 1 dalyje imperatyviai nustatyta, kad Etikos „komisijos pirmininko pavaduotoją komisijos narių siūlymu iš šios komisijos narių – savivaldybės tarybos narių daugumos – skiria savivaldybės taryba“. Taigi, Nuostatų 7 punktą ta apimtimi, kad Etikos komisijos pirmininko pavaduotoją siūlo meras, o ne Etikos komisijos nariai (savivaldybės tarybos narių dauguma), neatitinka Vietos savivaldos įstatymo 23 straipsnio 1 dalies.

Nuostatų 13 punkte nustatyta, kad „Komisijos sprendimai priimami dalyvaujančių posėdyje balsų dauguma. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia Komisijos pirmininko balsas“, tuo tarpu, Vietos savivaldos įstatymo 22 straipsnio 10 dalyje nustatyta, kad „Jeigu balsai pasiskirsto po lygiai (laikoma, kad balsai pasiskirstė po lygiai tada, kai balsų už gauta tiek pat, kiek prieš, taip pat kai balsų už gauta tiek pat, kiek prieš ir susilaikiusių kartu sudėjus), balsuojama dar kartą. Jeigu balsavus dar kartą balsai pasiskirsto po lygiai, balsavimas tęsiamas komisijos nuostatų nustatyta tvarka“. Taigi, Nuostatų 13 punktas ta apimtimi, kad nėra numatyto balsavimo dar kartą, neatitinka Vietos savivaldos įstatymo 22 straipsnio 10 dalies, o ta apimtimi, kad „jeigu balsavus dar kartą balsai pasiskirsto po lygiai, balsavimas tęsiamas komisijos nuostatų nustatyta tvarka“ Vietos savivaldos įstatymo nuostatos iš esmės nėra įgyvendintos. Balsavimas – kolektyvinio sprendimo priėmimo būdas, kai kolektyvo ar kitos žmonių grupės bendras sprendimas priimamas skaičiuojant jos narių balsus, paduotus už vieną ar kelis alternatyvius šio sprendimo variantus (A. Katkus, Visuotinė lietuvių enciklopedija (elektroninis variantas, prieiga internete <https://www.vle.lt/straipsnis/balsavimas-1/>). Taigi, darytina išvada, kad jei balsavimo procedūros metu balsavimas turi būti tęsiamas, Etikos komisijos nariai turi turėti teisę paduoti balsą, siekiant priimti komisijos sprendimą posėdyje dalyvaujančių komisijos narių balsų dauguma. Tokio balsavimo tvarka turi būti nustatyta Nuostatuose.

Nuostatų 16 punkte nustatyta, kad „Komisijos posėdžių metu nėra daromas garso ir vaizdo įrašas“, tuo tarpu, Vietos savivaldos įstatymo 22 straipsnio 7 dalyje imperatyviai nustatyta, kad „Savivaldybės tarybos komisijų posėdžių metu daromas garso ir vaizdo įrašas. Komisijų posėdžiai, išskyrus komisijų uždarus posėdžius, transliuojami tiesiogiai ir komisijų posėdžių garso ir vaizdo įrašai Dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka saugomi informacinėse laikmenose ir skelbiami viešai reglamento nustatyta tvarka savivaldybės interneto svetainėje. <...> Svarstant valstybės, tarnybos, komercinę paslaptį sudarančią, su asmens duomenimis, kurių viešinimas neatitiktų Reglamento (ES) 2016/679 reikalavimų, susijusių informaciją ir (ar) teisės aktų, kuriuose yra valstybės, tarnybos, komercinę paslaptį sudarančios, su asmens duomenimis, kurių viešinimas neatitiktų Reglamento (ES) 2016/679 reikalavimų, susijusių informacijos, projektus, posėdžių garso ir vaizdo įrašai neviešinami“. Taigi, nagrinėjamu atveju Nuostatai neatitinka minėtos Vietos savivaldos įstatymo nuostatos tiek dėl garso ir vaizdo įrašų, tiek dėl tiesioginės transliacijos, išskyrus teisės akte nustatytas išimtis.

Nuostatų 17 punkte nustatyta, kad „Jei dėl nepaprastosios padėties, ekstremaliosios situacijos ar karantino Komisijos posėdžiai negali vykti Komisijos nariams posėdyje dalyvaujant fiziškai, Komisijos posėdžiai gali vykti nuotoliniu būdu realiuoju laiku elektroninių ryšių

priemonėmis“, o Vietos savivaldos įstatymo 22 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad „Savivaldybės tarybos komisijos posėdis gali vykti nuotoliniu būdu ar mišriuoju būdu. Sprendimą organizuoti posėdį nuotoliniu būdu arba mišriuoju būdu priima komisijos pirmininkas savo iniciatyva arba gavęs komisijos nario prašymą dalyvauti posėdyje nuotoliniu būdu“. Šiuo atveju, Nuostatuose neįtvirtinus posėdžių organizavimo mišriuoju būdu, atitinkamai šia apimtimi Nuostatai neatitinka Vietos savivaldos įstatymo 8 dalies nuostatų dėl šio komisijos posėdžių organizavimo būdo.

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – Viešojo administravimo įstatymas) 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas, kuris reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Pažymėtina, kad Konstitucinis Teismas savo nutarimuose yra nurodęs, jog iš konstitucinio teisinės valstybės principo, kitų konstitucinių imperatyvų kyla reikalavimas įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams paisyti iš Konstitucijos kylančios teisės aktų hierarchijos. Šis reikalavimas inter alia reiškia, kad žemesnės galios teisės aktuose draudžiama nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris konkuruotų su nustatytoju aukštesnės galios teisės aktuose. Konstitucinis Teismas taip pat yra atkreipęs dėmesį, kad poįstatyminiu teisės aktu negalima pakeisti įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios konkuruotų su įstatymo normomis (2014 m. gruodžio 13 d. nutarimas). Taigi, šiuo atveju, Nuostatuose įtvirtinus nuostatas, prieštaraujančias Vietos savivaldos įstatymo nuostatoms, yra pažeidžiamas įstatymo viršenybės principas.

Toks Nuostatuose įtvirtintas reglamentavimas taip pat prieštarauja Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 5 punkte įtvirtintam vienam iš pagrindinių principų, kuriuo grindžiama vietos savivalda – teisėtumo principui, kuris reikalauja, kad savivaldybės institucijų ir įstaigų veikla būtų grindžiama Konstitucija, įstatymais ir kitais teisės aktais, t. y. turi būti užtikrinamas savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumas, kuris be kita ko įpareigoja teisėkūros subjektus laikytis teisės aktų hierarchijos ir užtikrinti, kad žemesnės galios teisės aktai atitiktų visų aukštesnės galios teisės aktų reikalavimus. Savivaldybių savarankiškumo ir veiklos principas nėra absoliutus ir jis neatleidžia viešojo administravimo teises ir pareigas turinčio subjekto (savivaldybės tarybos) nuo pareigos laikytis visų kitų viešosios teisės principų, taip pat – teisėtumo principo (2012 m. rugpjūčio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A146-1917/2012, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo biuletenis Nr. 24, 2012, 70–86 p.).

Remiantis išdėstytu, Nuostatų 7, 13, 16 ir 17 punktai prieštarauja Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 5 punktui, 22 straipsnio 7, 8 ir 10 dalių bei 23 straipsnio 1 dalies nuostatomis, Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 4 punktui.

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 8 straipsnio 1 dalies 1 punktu, siūlau svarstyti Zarasų rajono savivaldybės tarybos etikos komisijos veiklos nuostatų, patvirtintų Zarasų rajono savivaldybės tarybos 2023 m. gegužės 25 d. sprendimu Nr. T-78 „Dėl Zarasų rajono savivaldybės tarybos etikos komisijos sudarymo ir komisijos veiklos nuostatų patvirtinimo“ 7, 13, 16 ir 17 punktų pakeitimo klausimą.

Vyriausybės atstovo teikimą Zarasų rajono savivaldybės taryba turi apsvarstyti ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teikimo gavimo dienos ir apie priimtą sprendimą pranešti Vyriausybės atstovui raštu per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

Informuoju, jog Vyriausybės atstovas, vadovaudamasis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 4 punktu, gali nustatyti kitą teikimo įvykdymo terminą, jeigu bus gautas pagal kompetenciją savivaldybės administravimo subjekto prašymas šį terminą pratęsti. Prašymas nustatyti kitą teikimo įvykdymo terminą turi būti motyvuotas ir pagrįstas bei pateiktas Zarasų rajono savivaldybės tarybos.

Atkreipiu mero dėmesį į tai, kad, vadovaujantis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 6 dalimi, meras artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje privalo su informacija apie teikimą supažindinti savivaldybės tarybos narius.

Vyriausybės atstovas Panevėžio ir Utenos apskrityse

Egidijus Lapinskas